

Hand-out Beeldgebruik

Beeldgebruik wordt steeds belangrijker in de communicatie met uw achterban. Een beeld spreekt immers een duizend woorden. Er zijn gelukkig steeds meer mogelijkheden om op eenvoudige wijze beeld te verkrijgen en te publiceren. Goed beeld kan zorgen voor betrokkenheid bij en transparantie van uw project en is uitermate geschikt om te laten zien wat u al heeft bereikt.

Waar moet u op letten bij het maken van een goede foto?

- *De boodschap vertellen*

Wat is het onderwerp van uw boodschap? Zorg dat dit goed naar voren komt in de compositie van uw foto. Alleen mensen op de foto zegt niets over het project, maar mensen in een actie behorende bij het project zijn sprekender: bijvoorbeeld kinderen in de klas of vrouwen die hun emmers water vullen bij de nieuwe waterpomp. Het moet bovendien vrijwel meteen duidelijk worden waar het om gaat bij een foto. Als de vraag bij u opkomt "Waar zit ik nou naar te kijken?", is het al mislukt.

Een beeld van de omgeving helpt de kijker de foto's te interpreteren. Een goede fotoreportage heeft een overzicht, een half totaal en een close up. Het kunnen 3 of meer foto's zijn, maar die drie zitten er in elk geval bij. Als u met één foto ook het verhaal kan vertellen, is dat uiteraard nog beter.

close-up

half totaal

overzicht

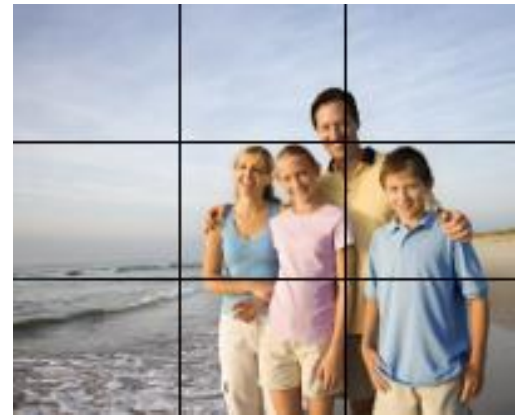
- *Het nut van uw project laten zien*

Als u wilt laten zien dat uw project nut heeft, kunt u de veranderingen laten zien door niet alleen het probleem maar ook de resultaten te fotograferen. Een contrast van een 'situatie voor' en een 'situatie na' is vaak erg krachtig. Zo staat op de half totaal foto hierboven een docent die zelf ook de vakopleiding heeft gevolgd; de impact van het project is meteen duidelijk.

Overigens kunt u beter geen zielige foto's gebruiken, die worden tegenwoordig alleen maar gebruikt voor rampen of noodsituaties en worden gezien als niet respectvol naar de doelgroep: mensen willen met waardigheid worden afgebeeld.

- *Compositie*

De regel van derden is één van de bekendste regels uit de fotografie. Verdeel het kader van de foto in negen gelijke vlakken. Zorg dat het onderwerp van uw foto ligt op een van de kruisingen van het raster. Als de focus op een van de snijpunten van de lijnen ligt, creëert dit een evenwichtig en uitgebalanceerd beeld. Zo is het vaak ook mooier om de horizonlijn op een van de rasterlijnen te leggen en niet in het midden van de foto. Zorg er echter wel voor dat de horizon niet ligt op de ooghoogte van de mensen in uw foto en hun hoofd min of meer doorsnijdt. Laat bovendien de kijkrichting van de mensen op de foto de foto ingaan in plaats van de foto uit. Dus mensen die links op de foto staan kijken naar rechts en andersom. Zo wordt de aandacht van de toeschouwer naar de foto toe getrokken.

- *Scherptediepte:*

groot diafragma, weinig scherptediepte

Met scherptediepte bedoelen we het gedeelte in de foto dat scherp is. Bij een grote scherptediepte is alles scherp in de foto. Bij weinig scherptediepte is een klein onderdeel scherp in de foto en de rest onscherp. Met scherptediepte kunt u spelen om de foto minder saai te maken. Hoe groter de diafragma-opening, hoe kleiner de scherptediepte in de foto (kleine f waarde). Hoe kleiner de diafragma-opening hoe groter de scherptediepte in de foto (grote f waarde).

- *Kader*

Niet alles hoeft altijd op de foto te staan. Het kader bepaalt u zelf. Door een gedeelte van het beeld niet op de foto te zetten en 'af te snijden' triggert u de kijker. Hij/zij kan er zelf bij bedenken wat er zich buiten de lijnen afspeelt.

- *Perspectief*

Het perspectief waar uit een foto wordt genomen is erg bepalend voor de emotie die een foto uitstraalt. *Kikvorsperspectief*: Als u iemand van een laag perspectief fotografeert, krijgt het onderwerp meer kracht. *Vogelvlucht perspectief*: Als van boven af gefotografeerd wordt, kijkt u letterlijk op het onderwerp neer, waardoor die suggestie ook figuurlijk zou kunnen worden gewekt. Bij kinderen kunt u dus beter af en toe door de knieën gaan. Als de fotograaf en gefotografeerde op één en dezelfde hoogte zitten, leidt dit tot een evenwichtig, gelijkwaardig beeld.

kikvorsperspectief

vogelvluchtperspectief

- *Afstand tot onderwerp*

Afstand is ook bepalend voor de emotie: dichtbij is meestal beter, want een foto op afstand wordt vaak ook gevoelsmatig afstandelijker. Het risico bij de zoom is dat de foto bewogen is, dus loop naar het onderwerp toe om het beeldvullend op de foto te krijgen. Overigens kan een uitsnede van een klein deel van alles wat er te zien is, ook boeiend zijn.

- *Mensen fotograferen*

Mensen kunnen het ongemakkelijk vinden om gefotografeerd te worden. Ook voor uzelf als fotograaf kan het ongemakkelijk voor u voelen wanneer u mensen fotografeert. Vraag ze om toestemming om zich te laten fotograferen en vertel vooral waar u de foto's voor wilt gebruiken. Een glimlach doet vaak wonderen!

Als men geneigd is om te poseren, maak dan eerst de foto's waar men lachend en poserend opstaat, dan kunt u daarna de foto's maken die u misschien eigenlijk wilt, als iedereen weer gewoon zijn gang gaat. Dan kunt u ook de beste actiefoto's maken.

Voor het fotograferen van mensen met een donkere huidskleur, kunt u overdag een flits gebruiken of kiezen voor een langere sluitertijd. Een langere sluitertijd zorgt voor meer licht en warmte.

- *Portretten:*

Als u dichtbij komt met de camera, kunnen mensen zich ongemakkelijk voelen. Een telelens kan dan een uitkomst zijn! Stel scherp op de ogen, dat zijn letterlijk en figuurlijk de blikvangers. Het is het mooist als u op ooghoogte fotografeert, dus bij kinderen kunt u dan lager gaan zitten. Als u het diafragma instelt op een hoog cijfer (bijvoorbeeld f11), is de kans op een scherpe foto het grootst.

- *Structuur en ritme*

Deze elementen maken uw foto interessanter. Het steeds herhalen van een vorm of een element in de foto kan zorgen voor een ritme. Als de herhaling ergens een kleine verandering heeft, maakt dit een foto spannender. Ook verschillende structuren maken een foto interessant, zoals geometrische vormen of diagonale lijnen. Met lijnen of blokken werken zorgt ook voor een mooie dieptewerking.

- *Foto's kiezen*

Maak meerdere foto's achter elkaar van hetzelfde, zowel horizontaal als verticaal, zodat u daarna een keuze kunt maken. Gebruik niet alle foto's omdat u ze nu eenmaal hebt, maar kies weloverwogen. Gebruik de hoogste resolutie als u foto's maakt, dan kunt u daarna altijd nog bedenken wat u ermee doet en ze eventueel opslaan op een kleiner formaat. Eén of twee extra geheugenkaartjes zijn dan uiteraard ook handig!

Instellingen van de camera

Diafragma, sluitertijd en ISO beïnvloeden de belichting op uw camera en zijn direct met elkaar verbonden. Zo kunt u met een hoge waarde van het één compenseren voor de hoge waarde van het ander. Experimenteer en wees creatief om de mooiste effecten te krijgen!

- *Diafragma: A(Nikon) of Av (Canon)*

Diafragma is de hoeveelheid binnenvallend licht. Hoe groter de opening, hoe meer licht er door de lens naar binnen valt. Hoe kleiner deze opening, hoe minder licht de sensor bereikt. Het diafragma wordt aangeduid met f.

f/1, f/1.4, f/2.8

groot diafragma

meer licht op de lens

meer onscherpte in
de achtergrond

f/11, f/ 16, f/22

klein diafragma

minder licht op de lens

meer van het beeld
scherp

- *Sluitertijd: S (Nikon) of Tv (Canon)*

De sluitertijd bepaalt hoe lang er licht wordt binnengelaten op de sensor. Een langere sluitertijd zorgt ervoor dat er langere tijd licht op de sensor komt, met vaak bewegingsonscherpte als gevolg. Een korte sluitertijd zorgt voor een scherp beeld. Om alleen dat te 'laten bewegen' op de foto dat u wilt dat beweegt, kunt u het beste een statief gebruiken.

- *ISO- waarde*

ISO geeft aan hoe snel de sensor reageert op het licht dat door de lens op de sensor valt. In de tijd van de filmrolletjes was dit de ASA waarde. Een lage waarde (50 of 100) geeft aan dat het relatief lang duurt om een foto te maken, een hoge waarde (400, 800, 1600) geeft aan dat het relatief kort duurt om een foto te maken. Met ISO kunt u compenseren voor het diafragma en de sluitertijd. Over het algemeen geldt dat u bij minder licht het beste een hoge ISO kunt kiezen.

- *Automatische stand*

De camera bepaalt zelf het diafragma en de sluitertijd. Als u de camera op P zet, doet hij dit zonder de flitser te gebruiken. Als u de camera op het groene vierkantje zet, bepaalt de camera zelf het diafragma en de sluitertijd waarbij ook de flitser, indien nodig, wordt gebruikt.

Veel plezier!

